

Het dorp Meerhem, welke naam gij niet op West-Vlaanderens kaart zult vinden, daar wij de ware naam hier moeten verzwijgen, werd bestuurd door meier Dewulf, die de braafheid zelve was en maar één verlangen kende, dat de Fransen hoe eer hoe liever uit Vlaanderen verdwenen.

Gelukkig lag zijn dorpje niet aan de grote weg, maar diep in het bos tussen Torhout en Diksmuide, zodat de vreemdelingen Meerhem zelden met hun bezoek vereerden.

Maar op een schone morgen van het pas verschenen voorjaar, dreunde een hoefslag door het kleine dorp.

— Twee ruiters... ik hoor het... en twee vreemdelingen, want ik ken de draf van alle paarden onzer gemeente, zei meier Dewulf, die nabij de kerk een grote woning bezat, waar hij met zijn vrouw Doka stilletjes van zijn renten leefde.

Ongerust blikte hij door het raam der bovenkamer.

— Doka ! riep hij.

— Wat is er, Nard ?

— Soldaten ! Fransen !

— Zijn het vendarmen ?

— Neen, oversten !

— Maar, Nard, moet ge ze dan niet tegemoet gaan ? Zie ze vragen iets aan Pol, de smid, en die kent geen woord Frans.

— En ik ken er ook weinig, Doka.

— Toch genoeg, om met hen te spreken... haast u, Nard, anders worden ze kwaad.

Dewulf verliet de kamer en wilde naar buiten snellen. Maar zijn handen beefden zo, dat hij schier de deur niet openen kon.

Toen hij eindelijk op straat was, kwamen de ruiters reeds op hem af.

De meier boog... en zei in het Frans :

— Goede morgen, citoyens-generaals ! zei de burgemeester, die niet op zijn gemak was.

— Gij zijt de maire...

— Ja, heer... ik meen citoyen-generaal.

— Wij moeten u spreken...

— Gelief in mijn huis te komen...

De ruiters stegen af.

— Ik zal mijn knecht roepen, om uw paarden te laten stallen, zei Dewulf.

Een half onnozele man kwam weldra uit het hofpoortje en wilde de paarden wegleiden.

— Houd ze maar een ogenblik vast, zei de Fransman, die tot heden het woord gevoerd had en zich aan de maire voorstelde als generaal Lemont.

De maire nodigde de Fransen uit zijn woning binnen te treden.

Hij leidde hen in een zijkamer.

De beide bezoekers zetten zich neer, en op Dewulfs vraag of hij hen een glas morgenwijn aanbieden mocht, antwoordden zij bevestigend.

— Wat komen ze doen ! dacht de meier, terwijl hij zelf in de kelder ging, om een fijne fles uit te zoeken. Ik heb toch niets op mijn geweten. Het is waar, Frans, de zoon van weduwe Lauwen, liet ik gemakkelijk deserteren, maar dat is al meer dan een jaar geleden. Ze zullen die oude koeien toch niet uit de gracht halen. Die generaal Lemont ziet er geen gemakkelijk heer uit. Zij nogen rollen in zijn kop.

Dewulf haastte zich naar boven.

— Uw wijn ligt diep in uw kelder, geloof ik, sprak Lemont spottend.

— Welk een brutale kerel ! dacht de meier, maar luid sprak hij, zich verontschuldigend : Och, mijnheer... citoyen, ik word al oud. Ge moet mijn traagheid vergeven. Laten wij op elkanders gezondheid drinken !

— Eerst als trouwe ambtenaars op het welzijn der grote republiek ! riep Lemont.

De meier had liever op de ondergang dier gehate republiek gedronken, maar hij moest de zin zijner gasten volgen.

De Fransen begeerden dan te drinken op de voorspoed van het leger, het heil van het volk, de verlossing van België, de vooruitgang der gemeente Meerhem, de gezondheid van de meier en zijn gade... zodat Dewulf nog twee keer in de kelder kon dalen.

— Ge ziet wel, dat het maar nagemaakte republikeinse generaals zijn, kerels zonder opvoeding, fluisterde hij even zijn vrouw in het oor. Ze drinken als echte zatlappen.

— En nu de zaken, zei eindelijk Lemont, een zeer ernstig gezicht zettend.

— Waarvoor wij opzettelijk naar dit afgelegen dorp gekomen zijn, voegde zijn gezelschap er bij.

— Ik ben gereed uw bevelen te horen, sprak onderdanig meier Dewulf.

— De overheid is niet tevreden... begon Lemont... en weer rolden zijn ogen. De burgemeester verbleekte.

— Wij hebben toch niets gedaan, citoyen-generaal.

BAKELANDT

BLANKE
SLAVINNEN

— Er komen te weinig soldaten binnen. In plaats van het als een eerste plicht te beschouwen het dapperste leger van de wereld te mogen dienen, lopen veel Vlamingen weg, vervolgde de Fransman, terwijl zijn makker toestemmend knikte.

— Meerhem heeft toch zijn mannen geleverd, behalve een... zei Dewulf angstig.

— Juist, juist, behalve een ! Hier een, ginder twee, daar zes, elders tien... en zo worden de wetten der grote Republiek verkracht. De meiers moeten waken dat niemand deserteren kan. En dan... de onveiligheid der streek.

— De rovers, sprak de ander.

— Ja, de bandieten ! Wij ontmoetten een half uur geleden drie kerels, die ons durfden bespotten.

— Bakelandt heeft een geduchte bende, zei Dewulf.

..

O ! als de overheid eens een afdeling soldaten wilde zenden.

— De overheid, de overheid ! Zijn er te Meerhem geen weerbare mannen, die de bossen zuiveren kunnen ? vroeg Lemont.

— Bakelandt heeft wel honderd handlangers, zegt men, hernam de burgemeester.

— Luister ! Wij zullen ook de meiers der omliggende dorpen bezoeken. Gij moet samen maatregelen nemen tot handhaving der veiligheid.

— Ik zal mijn best doen.

— Goed. En nu nog iets... Lemont poosde even... Iets heel ernstigs, vervolgde hij... iets persoonlijks voor u, meier van Meerhem.

Dewulf beefde als een riet.

— Is de gemeentekas van Meerhem in orde, meier ? vroeg Lemont, met rollende ogen.

— De gemeentekas... in orde... stamelde Dewulf.

— Helaas, hij schrikt, hij is ontsteld, sprak Lemont tot zijn gezel. Ik vrees, dat de geruchten maar al te waar blijken.

— Maar wat bedoelt ge ? vroeg Dewulf hevig. Toch niet, dat ik gestolen heb.

— Is uw gemeentekas in orde ?

— Ja !

— Weet ge wat ge zegt ?

— Willen de heren zien ; zich overtuigen ? Ja, nu gaat het te ver... mij, de meier, van diefstal beschuldigen, ik, die liever mijn vingers verbranden zou, dan iets weg te nemen, dat mij niet toebehoort ! Wat zal ik nog horen.

— Met zulk een antwoord kunnen wij niet naar Brugge terugkeren, meier !

— De boeken en de kas zullen voor mij spreken.

— Waar is de kas ?

— Boven in de raadskamer. Wij hebben geen afzonderlijk dorpshuis. Willen de citoyens mij volgen ! Ha, ik een dief. Maar ik wil weten, wie mij zo durft belasteren. De Republiek is rechtvaardig, zegt gij ! kreet Dewulf, die alle vrees scheen afgelegd te hebben.

Meier en bezoekers begaven zich naar boven. Een ruime voorkamer was Meerhems raadhuis. Daar lagen de registers, die elke gemeente volgens de nieu-

we wet bezitten moest voor de aantekening van alles wat er in bestuurszaken gewichtig... of zelfs niet gewichtig was.

Dewulf opende een kast en haalde er een ijzeren kist uit.

— Rijk zijn we niet, zei hij.

— Hé ?

— We hebben veel belastingen betaald.

— De Republiek vroeg geld tot uw eigen welzijn.

— Maar wat er zijn moet is er ook. Willen de heren de boeken raadplegen?

— Geef ze ons. Meier, wij wantrouwen u niet, maar het is onze plicht onze taak naar behoren te verrichten, zei Lemont vriendelijk.

Blijkbaar had de onverwachte krachtdadigheid van de Vlaming hem getroffen.

Dewulf overhandigde aan de Fransen enige registers en wees de rekeningen aan.

— Gelief dit na te zien, sprak hij.

De Fransen bezagen aandachtig de cijfers. 't Oog van Lemont flikkerde.

— Hoe verantwoordt ge deze uitgave ? vroeg hij, een tamelijk hoog bedrag aanwijzend.

— Laat zien ! Wel dat is de schatting, die wij betaald hebben bij de laatste invordering.

— Wanneer ? Ik herinner mij niets van een dergelijke invordering. Aan wie hebt gij dat betaald ?

— Wel, aan de overheid !

— In wiens handen ?

— Mijn veldwachter heeft het geld naar Diksmuide overgebracht.

— Dan hebt ge een kwijtschrift ?

— Natuurlijk ! Hier is het ! Wij zijn in orde, volkomen in orde citoyen, zei de meier rood van ergernis over al dit wantrouwen.

Lemont staarde geruime tijd op het kwijtschrift. Hij reikte het dan aan zijn gezelschap over.

— Twijfelt ge aan de echtheid ? vroeg de burgemeester scherp.

— Om u de waarheid te zeggen, ja !

— Maar, dat gaat te ver ! Het kwijtschrift is behoorlijk gestempeld en getekend.

— Een handtekening kan nagemaakt worden, meier. Ik beschuldig u niet, maar ik moet mijn plicht doen en alles onderzoeken. Bovendien, ik kan mij met de beste wil der wereld niet herinneren, dat er op die tijd door de overheid schattingen geëist werden. Gij ? vroeg hij aan zijn makker.

— Ik weet er evenmin iets van, antwoordde deze 't hoofd schuddend.

— Zo kan men iemand altijd betichten, kreet de meier boos. Ik toon u een kwijtschrift dat volkomen in orde is, en toch twijfelt men aan de echtheid.

— Wij herinneren ons niets over die buitengewone belasting, hernam Lemont.

— Maar elk ogenblik komen er bevelen, dat wij in onze kas moeten putten.

— Eerbied voor de wetten der Republiek, meier ! Hoor eens, laten wij de beste weg kiezen. Ga met ons naar Brugge.

— Naar Brugge ! herhaalde Dewulf verblekend.

— Wel ja, Brugge ligt toch niet aan 't ander eind der wereld ! 't Is nog vroeg, we zijn ginder spoedig. Ge kunt er u zelve verantwoorden en als ge recht in uw schoenen staat, zal dat gemakkelijk gaan. Vóór de avond zijt ge terug.

— Maar de kas is in orde.

— Hoor eens, meier, daarover kunnen wij het hier niet eens worden. 't Is dus onnodig er nog langer over te redetwisten, zei Lemont ongeduldig.

— Maar zal men mij geloven ?

— Uwe zaken zijn immers in orde !

— Dat weet God... het kwijschrift...

— Ja, ja... neem dat mee ! Ik neem de kas ook mee. Te Brugge kan men nazien of gij werkelijk die som te Diksmuide liet betalen. Wij vragen niets beters, dan dat de overheid u hare verontschuldiging aanbiede.

— Maar, heren...

— Ge begint weer van voren af aan, viel Lemont boos in. Wij moeten vertrekken. Hoe gaat ge mee ? Vrij of gevangen ?

— Als 't dan niet anders kan, vrij, zei Dewulf gelaten, Wat 'n mens toch overkomt !

De burgemeester moest eerst alles aan zijn vrouw vertellen.

Doka begon luid te wenen.

— Maar mijn man is eerlijk ! zei ze tot de Fransen.

— Dan is hij voor de avond terug, citoyenne ! De republiek is ook eerlijk.

Dewulf liet zijn paard zadelen, en na een innig afscheid van zijn jammerende wederhelft vertrok hij, nieuwsgierig nageoogd door de dorpelingen, die naar de reden van die ongewone reis gisten.

De drie ruiters zetten hun paarden aan. Dewulf was wel niet gewoon aan zulk een snelle rit, maar hij wilde toch ook zo vlug mogelijk de stad bereiken, om des te eerder weer thuis te zijn.

— Citoyen-generaal, zult ge zorgen, dat ik spoedig gehoor krijg ? vroeg hij Lemont. De wegen zijn niet veilig en ik zou niet gaarne in het donker naar mijn dorp terugrijden.

— De bevolking is veel te laf ! Er leven toch duizend maal meer eerlijke mensen dan rovers in Vlaanderen.

— Natuurlijk !

— En waarom verenigen zich de eerlijken niet tegen het gespuis !

— Als de soldaten ons maar hielpen, citoyen. De boeren zijn niet gewoon te vechten.

— Behalve in de herbergen !

— Onze streek is, wat dat betreft, vreedzaam.

Over de rovers werd nog geruime tijd voortgesproken. En dat gesprek kortte de lange reis.

THE FIRST EDITION OF THE
HABES CORPUS ACT
1769
HABES CORPUS ACT
1769

JAN VAN CONTICH
JOHAN VERDIJCK

DE BENDE VAN
BAKELANDT

Deel I

ANTWERPEN
UITGEVERSFIRMA L. OPDEBEEK
1955